

Вогнева підтримка артилерійськими підрозділами

Настанову з вогневої підтримки артилерійськими підрозділами (далі – Настанова) розроблено фахівцями Науково-дослідного центру ракетних військ і артилерії та погоджено із відповідними органами військового управління Збройних Сил України.

Цю Настанову розроблено з метою впровадження у Сухопутних військ Збройних Сил України процедур вогневої підтримки артилерійськими підрозділами відповідно до стандарту НАТО AArtyP-01 “NATO Joint Fire Support (JFS) Procedures For Land Operations” (Процедури об’єднаної вогневої підтримки НАТО у наземних операціях) для здійснення ефективної вогневої підтримки під час проведення спільних операцій у складі багатонаціональних сил.

НАСТАНОВА

**ВОГНЕВА
ПІДТРИМКА
АРТИЛЕРІЙСЬКИМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2024

УДК 358(477)
Н 32

Вогнева підтримка артилерійськими підрозділами. Настанова. — Київ: «Центр Н 32
учбової літератури», 2023. — 124 с.

ISBN 978-611-01-3121-6

Настанову з вогневої підтримки артилерійськими підрозділами (далі – Настанова) розроблено фахівцями Науково-дослідного центру ракетних військ і артилерії та погоджено із відповідними органами військового управління Збройних Сил України.

Цю Настанову розроблено з метою впровадження у Сухопутних військ Збройних Сил України процедур вогневої підтримки артилерійськими підрозділами відповідно до стандарту НАТО AArtyP-01 “NATO Joint Fire Support (JFS) Procedures For Land Operations” (Процедури об’єднаної вогневої підтримки НАТО у наземних операціях) для здійснення ефективної вогневої підтримки під час проведення спільних операцій у складі багатонаціональних сил.

ISBN 978-611-01-3121-6

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	6
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	7
	ОСНОВНІ ТЕРМИНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	8
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	11
1	ПЛАНУВАННЯ ЦІЛЕЙ	13
1.1	Елементи об'єднаної вогневої підтримки	13
1.1.1	Загальні положення	13
1.1.2	Офіцер з вогневої підтримки	13
1.1.3	Передовий спостерігач	14
1.1.4	Загальновійськовий спостерігач	14
1.1.5	Непідготовлений спостерігач	14
1.2	Система нумерації цілей	15
1.2.1	Загальні положення	15
1.2.2	Складові нумера цілі	15
1.3	План вогню	16
1.3.1	Загальні положення	16
1.3.2	Цілі	17
1.3.3	Форма і розмір цілі	18
1.3.4	Планування вогню	21
1.3.5	Список цілей	23
1.3.6	Графік плану вогню	23
1.4	Узгодження ведення вогню	25
1.4.1	Узгодження використання повітряного простору	25
1.4.2	Дозвіл на використання повітряного простору	26
1.4.3	Порядок координації дій у повітряному просторі на етапі планування	27
1.4.4	Порядок координації дій у повітряному просторі на етапі виконання завдання	28
1.4.5	Особливості використання зони обмеження операцій	28
2	ПЛАНУВАННЯ РОЗГОРТАННЯ	30
2.1	Загальні положення	30
2.2	Розгортання артилерійських підрозділів	30
2.2.1	Район маневру артилерії	30
2.2.2	Резервний район артилерії	31
3	ВОГНЕВЕ ЗАВДАННЯ	32
3.1	Загальні положення	32
3.2	Порядок виклику вогню	32
3.2.1	Протокол маршрутизації виклику вогню	32
3.2.2	Проходження даних від розвідувального засобу до вогневого засобу	33

3.2.3	Складові виклику вогню	34
3.2.4	Повідомлення спостерігачеві	42
3.2.5	Команди, що використовуються під час виконання вогневих завдань	43
3.2.6	Загальний порядок коректування вогню	46
3.2.7	Окремі процедури	48
3.2.8	Окремі випадки	49
3.3	Порядок радіообміну в ході наземної вогневої підтримки	50
3.3.1	Загальні положення	50
3.3.2	Загальні процедури	51
3.3.3	Спеціальне застосування	53
3.3.4	Виклик та автентифікація	54
3.3.5	Приклади – процедури	54
3.3.6	Екстрений виклик вогню	67
4	ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ТОЧНІСТЬ ВОГНЮ	69
4.1	Точність	69
4.1.1	Загальні положення	69
4.1.2	Точність вогню	69
4.2	Топогеодезична підготовка	69
4.2.1	Загальні положення	69
4.2.2	Вимоги до точності ТГП позицій артилерії	70
4.3	Визначення розвідувальних даних	72
4.3.1	Загальні положення	72
4.3.2	Категорії похибок визначення координат цілі	72
4.3.3	Визначення координат цілі	73
4.4	Метеорологічна підготовка	74
4.5	Організація вогневої підтримки в складних умовах	76
4.5.1	Загальні положення	76
4.5.2	Найбільш поширені погіршені умови проведення операцій	77
4.5.3	Способи зменшення наслідків погіршення умов проведення операцій	77
4.5.4	Вимоги для забезпечення точності вогню у погіршених умовах	77
4.5.5	Додаткові тактики, методи та процедури для роботи в погіршених умовах	79
5	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БОЄПРИПАСІВ РІЗНОГО ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	82
5.1	Застосування боєприпасів дистанційного мінування	82
5.1.1	Загальні положення	82
5.1.2	Порядок оформлення запиту для дистанційного мінування	82
5.1.3	Безпека військ	83
5.1.4	Доповіді щодо мінних полів	83
5.2	Освітлення	83

5.2.1	Загальні положення	83
5.2.2	Загальні процедури	84
5.2.3	Процедури виконання завдання з освітлення	85
5.2.4	План освітлення	86
5.3	Задимлення	86
5.3.1	Загальні положення	86
5.3.2	Загальні процедури	87
5.3.3	Процедури виконання вогневого завдання	88
5.3.4	План задимлення	89
5.4	Високоточні боєприпаси	90
5.4.1	Загальні положення	90
5.4.2	Принципи	91
5.4.3	Види високоточних боєприпасів	91
Додатки:		
1	Кваліфікації передового спостерігача в НАТО	93
2	Екстренний виклик вогню	99
3	Система нумерації цілей – префікс “Z”	100
4	Список цілей	101
5	Схема цілей “Overlay”	102
6	Графік плану вогню	103
7	Форма плану вогню	104
8	Схема обміну списками цілей	105
9	Процедура виконання вогневого завдання	106
10	Варіанти проходження даних від передового спостерігача до засоба вогневого ураження	108
11	Тип і підтип цілі	111
12	Ступень захищеності цілі	112
13	Категорії ураженості	113
14	Картка контролю топогеодезичної привязки	114
15	Балістичний метеорологічний бюлетень МЕТВ 3	115
16	Метеорологічний бюлетень МЕТСМ	116
17	Доповідь про мінне поле, встановлене засобами дистанційного мінування	117
18	Процедури запиту дистанційного мінування	120
19	Форма планування мінного поля	121
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	123
	ДЛЯ ЗАМІТОК	124

ВСТУП

Настанову необхідно використовувати у поєднанні з доктринальними документами, які визначають загальні процедури вогневої підтримки у Сухопутних військ Збройних Сил України, що сумісні зі стандартом НАТО AArtyP-05.

Мета цієї публікації – деталізувати процедури, які узгоджені силами НАТО, щодо залучення артилерійських підрозділів у рамках об'єднаної вогневої підтримки для надання своєчасної та ефективної артилерійської підтримки загальновійськовим підрозділам. Описані процедури слід застосовувати, коли не використовуються системи автоматизованої обробки даних (ADP).

У цій публікації наведено основи та процедури, які можуть бути використані в багатонаціональних операціях. На даний час у ній викладено виключно питання артилерійських процедур та визначена термінологія щодо вогневої підтримки артилерійськими підрозділами.

Під час спільних дій кутові величини та координати вказуються в системах, які використовуються в силах НАТО (кутові величини – в mils НАТО (6400 mils по колу; 0000 та 6400 mils – північ), координати – в системі MGRS або UTM, якщо не вказано інше).

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
	а. Концепція комплексного вогневого ураження противника, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 02.02.2020 № 15
ВКП 3-00(03).01	б. Доктрина з вогневого ураження, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 24.12.2020
NATO STANDART AArtyP-01	в. AArtyP-01 – NATO JOINT FIRE SUPPORT (JFS) PROCEDURES FOR LAND OPERATIONS Edition D, Version 1 [April 2021]
NATO STANDART AArtyP-05	г. AArtyP-05 – NATO JOINT FIRE SUPPORT (JFS) DOCTRINE FOR LAND OPERATIONS Edition C, Version 1 [January 2018]
БП 3-07(11).01	д. Бойовий статут Сухопутних військ “Вогневе ураження”, затверджений командувачем Сухопутних військ Збройних Сил України 30.03.2021
БП 3-7(11).56(57).01	е. Бойовий статут Сухопутних військ. Артилерія Збройних Сил України, частина II (дивізіон, батарея, взвод, гармата), затверджений наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 14.04.2021 № 273
ВП 7(5)-00(11)03.01	ж. Методичні рекомендації з планування та організації бою за стандартами НАТО (штаб бригади (батальйону) та їм рівних)
ВКДП 7-(01-05,07).03(56-58).01	и. Настанова зі стрільби і управління вогнем наземної артилерії, затверджена наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 10.06.2021 № 410

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Бойовий наказ (*en: Operation Order / Ordre D'opération – OPORD*) – директивний документ, як правило, встановленої форми, що видається командиром підпорядкованим йому підрозділам.

Бойове розпорядження (*en: Fragmentary Order / Ordre Simplifié – FRAGO*) – директивний документ, який являє собою скорочену форму бойового наказу, що видається у разі потреби та виключає необхідність повторного підтвердження інформації, яка міститься у бойовому наказі. Може видаватися розділами.

Варіант дій (*en: Course Of Action / Mode D'action – COA*) – порядок дій, розроблений під час попереднього оцінювання обстановки, який може забезпечити виконання або сприятиме виконанню місії чи бойового завдання, на основі якого розробляється детальний план.

Вибір цілей та засобів ураження (*en: Targeting / Choix Des Objectifs Et Des Moyens De Traitement*) – процес вибору та визначення пріоритетності цілей і призначення належного реагування із врахуванням визначених вимог і спроможностей.

Виклик вогню (*en: Call For Fire / Demande de tir – CFF*) – запит вогню, що містить дані необхідні для відкриття вогню по цілі.

Вогонь артилерії – узагальнена форма вогневого впливу по цілях внаслідок дії снарядів (мін) під час стрільби артилерії.

Вогневе завдання – завдання, яке вирішується вогнем артилерії.

Вогонь із закритих позицій (непрямий вогонь) (*en: Indirect Fire / Tir Indirect*) – вогонь по цілі, яку не може бачити навідник.

Вогнева підтримка (*en: Fire Support – FS*) – застосування вогню, узгодженого з маневрами військ (сил), для знищення, нейтралізації або придушення противника.

Встановлений порядок дій (*en: Standing Operating Procedure / Instructions Permanents Standard – SOP*) – набір інструкцій, що охоплюють такі особливості операцій, які піддаються однозначній або стандартній процедурі без втрати ефективності. Порядок дій застосовується, якщо не наказано інше.

Завдання стрільби – кінцева мета виконання вогневого завдання.

Знищення (*en: Destruction*) – ефект, метою якого є виведення сил противника зі стану ефективності до моменту їх перегрупування, або ж до ураження такого ступеню, який би забезпечував виведення з ладу і неможливості відновлення нормального стану роботи без повної реконструкції. Очікується, що ціль буде виведена з ладу назавжди або неефективна протягом тривалого періоду часу, завдаючи щонайменше **30%** людських чи матеріальних втрат. Цей ефект вимагає великої витрати боєприпасів залежно від характеру цілі (наприклад, піхота або танки). **Вогонь на знищення** ведеться з метою зробити сили противника фізично небоєздатними, принаймні до проведення відновлювальних робіт, або завдає таких ушкоджень, що ті не можуть функціонувати за

призначенням, а також не можуть бути відновлені до справного стану без повної перебудови.

Зона відповідальності (*en: Sector / Secteur*) – визначений район, в межах якого підрозділ діє та несе за нього відповідальність.

Зона вогню (*en: Zone Of Fire / Zone De Tir*) – район, по якому веде або готується вести вогонь призначений сухопутний підрозділ або засоби вогневої підтримки.

Командний пункт (*en: Command Post / Poste De Commandement – CP*) – у ході бойових дій або військових навчань – місце, з якого здійснюється командування.

Коректування вогню артилерії – внесення необхідних змін (коректур) в установки для стрільби за результатами обслуговування стрільби артилерії.

Наземна артилерія – артилерія, яка призначена для ураження цілей, яка розташована на суходолі.

Нейтралізація (*en: Neutralization*) – ефект, метою якого є неспроможність особового складу противника, його озброєння та військової техніки (ОВТ) заважати проведенню певної операції, або досягненню мети в рамках певного варіанту дій. Очікується, що вона зробить ціль неефективною протягом короткого періоду часу, завдавши щонайменше **10%** втрат або матеріальних збитків. Нейтралізована ціль може знову стати ефективною після відновлення або зняття ефекту, що призвів до нейтралізації. Цей ефект вимагає меншої витрати боєприпасів, ніж знищення. Вогонь на нейтралізацію ведеться для того, щоб зробити ціль тимчасово неефективною або непридатною для використання. **Вогонь на нейтралізацію** призводить до того, що особовий склад або матеріальні засоби противника не здатні завадити певній операції або виконанню певного варіанту дій.

Номер цілі (*en: Target Number / Numéro De Référence De L'objectif*) – умовний номер, який присвоюється цілі підрозділом що здійснює управління вогнем.

Об'єднана вогнева підтримка (*en: Joint Fire Support – JFS*) – це скоординоване та комплексне використання всіх видів озброєння, що ведуть вогонь (засоби сухопутного, повітряного і морського базування) для досягнення необхідного впливу на наземні цілі з метою підтримки наземних операцій у повному спектрі конфлікту. Він охоплює інтеграцію непрямого вогню та ефектів з метою впливу на сили, засоби противника та його дії.

Операція (*en: Operation – Op*) – послідовність узгоджених дій із визначеною метою. Операції НАТО можуть бути як військовими так і такими що вирішують широке коло питань, зокрема невійськового характеру.

Офіцер вогневої підтримки (*en: Fire Support Officer – FSO*) – радник загальновійськового командира на всіх рівнях з усіх питань об'єднаної вогневої підтримки (JFS), а саме планування, синхронізації, координації та інтеграції вогневої підтримки.

Попередній наказ (*en: Warning Order / Ordre Préparatoire – WARNO*) – директивний документ, який являє собою попереднє розпорядження про порядок дій, якого слід дотримуватися.

Правила застосування сили (*en: Rules of engagement / règles d'engagement RoE*) – розпорядження збройним силам (включаючи окремих осіб), що визначають обставини, умови, ступінь та способи, за яких можливе застосування сили або дій, що можуть розглядатись як провокаційні.

Придушення (*en: Suppression*) – ефект, метою якого є тимчасове погіршення ефективності сил противника або систем озброєння нижче рівня, необхідного для досягнення цілей операції. Воно використовується для запобігання або послаблення вогню противника, впливу засобів розвідки на дружні сили. Очікується, що придушення знижує функціональні можливості цілі протягом короткого періоду часу, приводячи до щонайменше **3%** втрат або матеріальних збитків. Придушення зазвичай триває лише до тих пір, поки ведеться вогню на придушення. **Вогонь на придушення** – це вогонь по системі озброєння або навколо неї, щоб погіршити її ефективність до рівня, нижчого від необхідного для виконання її завдань.

Система озброєння (*en: Weapon(s) System / Système D'arme(s)*) – комбінація одного або більше видів зброї з усім відповідним обладнанням, матеріалами, службами, персоналом і засобами доставки та розгортання (якщо застосовуються), необхідними для самодостатності.

Управління вогнем артилерії – цілеспрямована діяльність артилерійських командирів (начальників) і штабів щодо виконання вогневих завдань.

Центр управління вогнем (*en: Fire Direction Cente (FDC)*) – це елемент командного пункту (CP), що складається з службових осіб, відповідальних за вогневі засоби, зв'язок та обладнання, за допомогою яких командир здійснює управління вогнем та (або) контроль вогню.

Цілевказування – коротке, чітке та зрозуміле вказування місцезнаходження цілі (об'єкта).

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне сполучення та поняття, що скорочуються
1	2
ADP	Automated Data Processing (Автоматизована обробка даних)
ARA	Artillery Reserved Area (Резервний район артилерії)
ACA	Airspace Control Authority (Орган контролю повітряного простору)
AMA	Artillery Manoeuvre Area (Район маневру артилерії)
ACO	Airspace Control Order (Наказ з питань контролю повітряного простору)
ACC	Airspace Control Center (Центр управління повітряним простором)
ACM	Airspace Control Means (Засоби контролю повітряного простору)
BDA	Battle Damage Assessment (Оцінка результатів вогневого ураження)
CAS	Close Air Support (Авіаційний удар непрямым наведенням)
CB ЗС України	Сухопутні війська Збройних Сил України
CCA	Close Combat Attack (Авіаційний удар прямим наведенням)
CCF	Course Correcting Fuzes (Підривник з функцією коригування траєкторії)
COA	Course of Action (Варіант дій)
CFE	Call For Fire (Виклик вогню)
CP	Command Post (Командний пункт)
INS	Inertial Navigation System (Інерціальна навігаційна система)
GTL	Gun-Target line (Лінія напрямку “гармата-ціль”)
FAC	Forward Air Controller (Передовий авіаційний навідник)
FARP	Forward Arming and refueling point (Передовий пункт поповнення боєприпасів та дозаправки)
FS	Fire Support (Вогнева підтримка)
FSO	Fire Support Officer (Офіцер вогневої підтримки)
FO	Forward Observer (Передовий спостерігач)
FDC	Fire Direction Center (Центр управління вогнем)
FFA	Free- Fire Area (Район обмеженого ведення вогню)
FSCM	Fire Support Coordination Measures (Заходи координації вогневої підтримки)
HPT	High Priority Targets (Високопріоритетна ціль)
HPTL	High Priority Target List (Список високопріоритетних цілей)
JFS	Joint Fire Support (Об'єднана вогнева підтримка)
JFSE	Joint Fire Support Element (Елемент об'єднаної вогневої підтримки)

1	2
LM	Loitering munitions (Баражуючі боєприпаси)
LGP	Laser Guided Projectiles (Боєприпаси з лазерним наведенням)
NFS	Naval Fire Support (Морська вогнева підтримка)
ROZ	Restricted Operations Zone (Зона обмеження операцій)
RoE	Rules of Engagement (Правила ведення бойових дій)
PGM	Precision Guided Munitions (Високоточні боєприпаси)
TLE	Target location Error (Похибка визначення координат цілі)
TOC	Tactical Operation Centre (Центр тактичних операцій)
THP	Terminally Homing Projectiles (Боєприпаси з наведенням на кінцевій ділянці траєкторії)
SOP	Standard Operating Procedure (Стандартна операційна процедура)
SCATMIN	Scatterable mines (Міни для дистанційного мінування)

1. ПЛАНУВАННЯ ЦІЛЕЙ

1.1. Елементи об'єднаної вогневої підтримки

1.1.1. Загальні положення

Вогнева підтримка артилерійськими підрозділами є складовою об'єднаної вогневої підтримки (JFS). Координацію національних та багатонаціональних розвідувальних сил і засобів, засобів вогневої підтримки (артилерії, армійської авіації, авіації повітряних сил та військово-морських сил) здійснюють елементи об'єднаної вогневої підтримки.

Елемент об'єднаної вогневої підтримки (JFSE) – це підрозділ (службова особа), який відповідальний на всіх рівнях (рота, батальйон і вище) за загальне планування, координацію і застосування всіх виділених сил і засобів об'єднаної вогневої підтримки.

Елементи об'єднаної вогневої підтримки інтегровані на різних рівнях управління (рота, батальйон і вище).

Основні завдання всіх елементів об'єднаної вогневої підтримки – планування, координація і виконання завдань вогневої підтримки, а також надання пропозицій загальновійськовим командирам¹ і штабам. Ці елементи повинні бути адаптовані до виконання майбутніх завдань, а також забезпечені необхідними засобами.

Далі в Наставові основна увага буде зосереджена на елементах об'єднаної вогневої підтримки на рівні загальновійськової роти.

Елемент об'єднаної вогневої підтримки на рівні роти може складатися з підрозділу офіцера вогневої підтримки (FSO), який може бути доповнено передовим спостерігачем (FO), передовим авіаційним навідником (FAC) та коригувальником морської вогневої підтримки (NFS Spotter).

1.1.2. Офіцер вогневої підтримки

Офіцер вогневої підтримки є командиром підрозділу об'єднаної вогневої підтримки. На рівні роти головний обов'язок FSO – забезпечити узгодження плану об'єднаної вогневої підтримки зі схемою маневру (здумом дій) як під час планування, так і під час виконання. Узгоджена об'єднана вогнева підтримка повинна забезпечити збільшення ефекту дії різних засобів ураження.

FSO керує підпорядкованими йому елементами JFS. FSO є сполучною ланкою з JFSE вищого рівня з питань планування і координації вогневої підтримки. FSO є радником командира загальновійськового підрозділу² з усіх питань об'єднаної вогневої підтримки.

---

¹ Загальновійський командир – командир (командувач) угруповання військ (оперативного, оперативного-тактичного), командир загальновійськової бригади (підрозділу).

² Загальновійськова бригада (підрозділ) – механізована, танкова, мотопіхотна, гірськоштурмова, аеромобільна, десантно-штурмова, повітряно-десантна бригада (підрозділ), бригада (підрозділ) морської піхоти.

Ротний FSO консультує командира роти щодо можливостей, обмежень та результатів застосування всіх засобів вогневої підтримки, що є в підпорядкуванні. Він планує свої дії залежно від потреб роти, що підтримується, та вказівок командира роти.

1.1.3 Передовий спостерігач

Передовий спостерігач (FO) здійснює спостереження в інтересах наземної вогневої підтримки. Основний обов'язок FO – виявлення цілей, виклик та корегування вогню артилерійських підрозділів.

FO це службова особа, яка має кваліфікацію, що відповідає вимогам НАТО (додаток 1) та спроможна виконувати свої функціональні обов'язки щодо забезпечення вогневої підтримки артилерійськими підрозділами.

За потреби передовий спостерігач додатково може бути навчений надавати інформацію про об'єкт (ціль) для безпосередньої авіаційної підтримки (CAS).

Під час виклику вогневої підтримки артилерійськими підрозділами використовуються процедури, визначені цією Наставною.

1.1.4 Загальновійськовий спостерігач

Військовослужбовець, навчений викликати вогонь. Загальновійськовий спостерігач не має повної кваліфікації FO. Загальновійськовий спостерігач може надавати передовому спостерігачу необхідну інформацію про ціль для її ураження, а в разі потреби, здійснювати коректування вогню. Мета їх застосування полягає у тому, що вони спостерігають за своїм районом ведення бою і підтримують зв'язок з FO, таким чином охоплюється весь район ведення бою.

У разі залучення спостерігачів різного кваліфікаційного рівня для збільшення ефективності ведення спостереження за районом ведення бойових дій, рекомендується проводити з ними навчання з вогневої підтримки щодо питань застосування, можливих наслідків і процедур вогневої підтримки, з метою уникнення ураження своїх (дружніх) сил і нанесення супутніх збитків.

1.1.5 Непідготовлений спостерігач

Непідготовленим спостерігачем вважається той, хто не має військової професійної спеціальності з відповідною кваліфікацією, що дозволяє викликати вогонь наземної артилерії і здійснювати його коректування.

Іноді артилерійському підрозділу необхідно виконувати вогневі завдання з допомогою непідготовлених спостерігачів. Зазвичай це критичні ситуації, коли виклик вогню робиться під обстрілом.

Виклики вогню від непідготовлених військовослужбовців, які виконують функції передових спостерігачів, вимагають уваги та пильності від кожної службової особи центру управління вогнем (FDC). Особовий склад FDC повинен бути готовий надати допомогу непідготовленому спостерігачеві у виклику вогню

та коригуванні вогню артилерії. Форма виклику вогню від непідготовленого спостерігача і пов'язані з цим процедури називаються екстремим викликом вогню. Форму екстремого виклику вогню (*en: Emergency CFF – E-CFF*) наведено у Додатку 2

1.2. Система нумерації цілей

1.2.1. Загальні положення

Метою системи нумерації цілей є ідентифікація (позначення) буквено-цифровими символами точок або районів, по яких має вестись вогонь або від яких переноситься вогонь (здійснюється цілевказування). Така система повинна однозначно ідентифікувати кожну точку або район і повинна бути сумісна з обладнанням для автоматичної обробки даних.

Спосіб нумерації цілей, що визначений національними доктринальними документами та використовується у СВ ЗС України, у Настанові не розглядається.

В операціях об'єднаних сил НАТО, коли застосовуються підрозділи (формування) різних країн, зазвичай нижчий підрозділ (формування) приймає систему нумерації цілей, встановлену в стандартних оперативних процедурах (SOP) вищого штабу.

1.2.2. Складові номери цілі

Номер цілі складається з шести символів, що включають ДВІ букви, за якими слідує ЧОТИРИ цифри (наприклад, UT 1764).

Двобуквенна група використовується для позначення належності до держави ініціатора призначення номера цілі.

За винятком букви Z, немає ніяких інших постійно призначених перших букв для позначення будь-якої держави чи організаційної структури. Вищий артилерійський штаб сухопутних військ багатонаціональних сил для ведення операцій визначає і публікує (в наказах) першу букву для позначення підпорядкованих підрозділів (формувань) інших держав і організаційних структур. Вищий артилерійський штаб може використовувати будь-які букви (за винятком Z) і не обмежуватися їх послідовним використанням. Координація повинна проводитися між регіональними командуваннями багатонаціональних сил, щоб гарантувати, що однакові букви не використовуються в областях, близьких до сусідніх меж. Армії різних країн можуть використовувати будь-яку букву під час національної підготовки. Постійні багатонаціональні організаційні структури, як правило, встановлюють систему нумерації цілей у межах своєї стандартної операційної процедури (SOP).

Нижче наведено приклад призначення перших букв для нумерації цілей в операціях об'єднаних сил:

United States – A

United Kingdom – B

EUROCORPS – E
France – F
Germany – G
MNC NE Corps – M
NRDC – Italy – N

Префікс “Z” номера цілі зарезервованій для технічного використання системами автоматичної обробки даних країн альянсу. Ці цільові номери цілей виділені для використання виключно країнам альянсу для забезпечення їх потреб. Наприклад, блок з 10000 номерів цілей може використовуватися для автоматичного створення номера цілі, якщо в інтерфейсі є обов’язкова вимога для номера цілі, щоб “відстежувати” вогневе завдання і гарантувати відправку відповідних повідомлень (доповідей) до органу управління, що відповідає за виконання вогневого завдання. Щоб уникнути одночасного використання однакових номерів цілей двома або більше країнами, “другі букви” зарезервовані для окремих країн і перераховані у додатку 3, який може бути в подальшому змінено або уточнено за необхідності.

1.3. План вогню

1.3.1. Загальні положення

План вогню – це тактичний план застосування підрозділу або формування вогневої підтримки для узгодження ведення вогню.

План вогню відпрацьовується відповідним JFSE і надсилається всім підрозділам, що задіяні у вогневій підтримці.

Форми та приклади заповнення документів Плану вогню наведено у додатках 4-7. Національні формати або процедури можуть відрізнятися від наведених прикладів. План вогню може складатися з будь-якого або всіх зазначених документів:

а) Список цілей.

Список цілей – таблиця підтверджених або потенційних цілей, яку веде структурний підрозділ будь-якого рівня для використання під час відпрацювання плану вогню. Він також може мати назву “перелік цілей”.

б) Схема цілей (“Overlay”).

Схема цілей (“Overlay”) – прозора основа із зображенням місць розташування та позначень цілей, яка накладається на схему, карту, креслення або інше зображення. Ця схема також може відображати розмежувальні лінії між підрозділами та іншими елементами бойового порядку, цілями і передовими позиціями своїх (дружніх) сил.

в) Один або декілька графіків плану вогню.

Графік плану вогню – документ, який містить інформацію про цілі та необхідні дані для їх ураження. Вогонь по планових цілях ведеться у визначеній

часовій послідовності. Ведення вогню по цілях може здійснюватися у визначений час, за запитом або у разі потреби.

1.3.2. Цілі

Ціль – це район, споруда, об’єкт, група осіб або особа, проти яких може бути використаний летальний чи нелетальний засіб з метою викликати конкретні психологічні або фізичні (матеріальні) ефекти.

Цілі включають широкий спектр мобільних і стаціонарних сил, технічних засобів та інших військових ресурсів, які противник може використати для ведення операції (бою) на будь-якому рівні – стратегічному, оперативному або тактичному.

Цілі поділяються на дві узагальнені категорії: планові та можливі цілі (рисунок 1).

Рисунок 1 – категорії цілей.

1.3.2.1. Планові цілі – цілі, які за наявними даними перебувають у зоні ведення операції і по яких сплановано дії з метою виклику бажаних ефектів для досягнення мети загальновійськового командира.

Планові цілі поділяються на дві підкатегорії: “за розкладом” і “за викликом”. Вони зазначаються у Плані вогню.

Цілі підкатегорії “за розкладом” – це планові цілі, обстріл яких повинен бути здійснений у визначений час.

Цілі підкатегорії “за викликом” – це цілі, обстріл яких не заплановано у визначений час, які за наявними даними перебувають в зоні проведення операції і є достатньо часу на завчасне планування і реагування на нові ситуації, що характерні для мети військової кампанії.

1.3.2.2. Можливі цілі – це цілі, які виявляються в бойовій обстановці і обстріл яких не був запланований. Разом з тим, ці цілі знаходяться в межах досягнення наявних вогневих засобів, і коли засоби розвідки або спостерігачі їх виявляють або визначають їх координати, вони підлягають обстрілу, якщо це дозволяє схема маневру (задум дій). Вони поділяються на непланові та непередбачувані цілі.

Непланові цілі – цілі, які за наявними даними перебувають в зоні ведення операції, проте вони не виявлені, їхні координати не визначено.

Непередбачувані цілі – це ті цілі, перебування яких в зоні ведення бойових дій невідоме, вони можуть з’явитися несподівано. Разом з тим, коли їх виявляють або визначають їхні координати та вони відповідають критеріям, характерним схемі маневру (задуму дій).

1.3.2.3. Пріоритетні цілі – цілі, які мають перевагу над іншими цілями щодо першочерговості призначення ведення вогню по них артилерійським підрозділом.

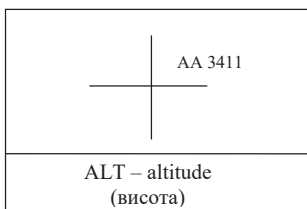
1.3.2.4. Нерухомий загороджувальний вогонь (*en: Final Protective Fire – FPF*) – негайний, заздалегідь спланований вогневий бар’єр, призначений для перешкоджання (запобігання) руху противника через оборонні лінії або райони. Артилерійському підрозділу може бути призначена одночасно тільки одна пріоритетна (першочергова) ціль або нерухомий загороджувальний вогонь.

1.3.3. Форма та розмір цілей

Персонал вогневої підтримки, під час відпрацювання карт та схем цілей (Overlay) використовує стандартні терміни й символи для ідентифікації цілей за формою (точкова (одиначна), кругова, лінійна, прямокутна, точка цілевказування) та розміром. Розміри, зазначені далі по тексту, є орієнтовними і можуть змінюватися залежно від ситуації.

1.3.3.1. Точкова ціль

Точкова ціль – ціль, радіус якої становить близько 50 метрів (рисунок 2). Мінімальна точність координат цілі у списку цілей визначається з точністю до 10 м (восьмизначними координатами точки в системі MGRS).

Рисунок 2 – точкова ціль.

1.3.3.2. Кругова ціль

Кругова ціль – це ціль, яка має кругоподібний обрис або вона не має чітко вираженої побудови і має радіус близько 100 метрів або більше (рисунок 3). Вона позначається точкою з визначеними координатами у центрі круга з радіусом, що дорівнює 100 метрам або більше.

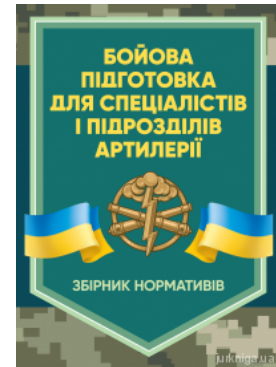
Книги, які можуть вас зацікавити

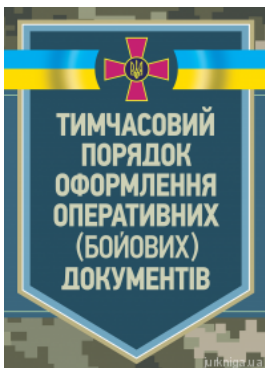
Курс підготовки артилерії Збройних Сил України (бригада, дивізіон, батарея, взвод, гармата)

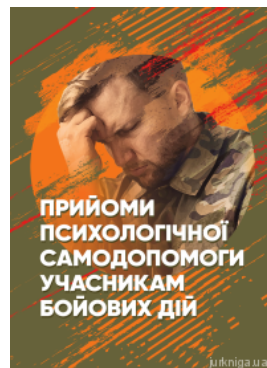
Військова розвідка. Навчальний посібник

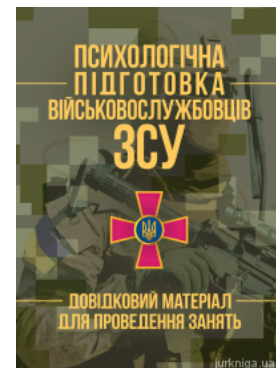
Бойова підготовка для спеціалістів і підрозділів артилерії. Збірник нормативів

Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів

Прийоми психологічної самопомоги учасникам бойових дій

Психологічна підготовка військовослужбовців ЗСУ. Довідковий матеріал для проведення занять

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт](#) →